

fatter udbytte, der modtages fra familiemedlemmer eller samlever til sædvanligt underhold, eller som modtages som normalt vederlag ved salg af sædvanlige forbrugsvarer, brugsting eller tjenester.

Justitsministeriet er endvidere enig i, at køberen af varer, der er produceret på en måde, der er delvis i strid med de strafbelagte regler, der gælder for den pågældende virksomhed (f.eks. arbejdsmiljøregler, miljøregler, dyreværnsregler mv.), ikke bør ifalde hæleri-ansvar.

Den vare, der er frembragt ved en sådan strafbar produktionsmåde eller lignende, kan ikke anses for »udbytte« og kan derfor ikke være genstand for hæleri. Det er det udbytte, der opnås ved salg eller andre dispositioner over produktet, der kan være genstand for hæleri. Om den, der befatter sig med dette udbytte, begår hæleri, vil som anført af udvalget bl.a. afhænge af, om udbyttet – helt eller delvis – kan siges at hidrøre fra det strafbare forhold, der er begået i forbindelse med produktionen (identificerbarhed).

Det udelukker ikke strafansvar for hæleri, at der er betalt fuld pris. Den praktiske betydning heraf vil navnlig vise sig i tilfælde, hvor der ikke er tale om et almindeligt handelsforhold. Som udvalget anfører, vil personer, der f.eks. indgår i en fast kreds af aftagere af tyvekoster kunne straffes, selv om der betales fuld pris. Også i enkeltstående tilfælde, hvor der ikke er tale om en fast aftagerkreds, men hvor en person på grund af f.eks. familie- eller bekendtskabsmæssige relationer med gerningsmanden til førforbrydelsen aftager stjalne varer til fuld pris, vil der kunne straffes for hæleri. Ligeledes vil der kunne straffes for hæleri i tilfælde, hvor der – til fuld pris – aftages individuelt bestemte genstande, som f.eks. kunstværker.

Strafansvar for aftageren i disse tilfælde forudsætter dog som hidtil, at der foreligger den fornødne tilregnelser (subjektive dækning). I tilfælde, hvor der er betalt fuld pris for en stjålet genstand, kan det i praksis – navnlig i andre end de ovennævnte tilfælde – være vanskeligt at bevise, at hæleriet er begået forsætligt.

Finansrådet og Finansforbundet har i deres høringsvar vedrørende betænkningen påpeget, at ansatte i pengeinstitutter ikke bør kunne ifalde hæleri-ansvar i situationer, hvor man gennemfører en finansiel transaktion uden mistanke om, at beløbet stammer fra så alvorlig kriminalitet, at mistanken skal indberettes til politiet eller til en overordnet medarbejder som led i pengeinstituttets interne forretningsgange. Finansrådet lægger endvidere vægt på, at der ikke gælder et videregående hæleri-ansvar end ansvaret efter hvidvaskeloven, når de pågældende handler som led i deres arbejde.

Justitsministeriet er enig i, at der utvivlsomt ikke skal kunne straffes for hæleri i situationer, hvor en person foretager hælerilignende handlinger med henblik på at bistå politiet eller opfylde særlige adfærdskrav i anden lovgivning. Dette svarer i øvrigt til den gældende retstilstand. En ansat i finanssektoren, der i henhold til hvidvaskeloven gennemfører en transaktion, før politiet underrettes – f.eks. fordi det skønnes, at en undladelse heraf kan hindre retsforfølgning af de involverede – foretager således ikke en ulovlig eller uberettiget handling.

Justitsministeriet finder imidlertid ikke anledning til at foreslå, at ansatte i den finansielle sektor, der er undergivet forpligtelser i henhold til hvidvaskeloven, ikke i øvrigt skulle være omfattet af straffelovens hæleribestemmelse.

Det er i den forbindelse vigtigt at fremhæve, at alene forsætligt hæleri vil være strafbart efter den foreslåede bestemmelse. Såfremt den ansatte har viden om eller anser det for overvejende sandsynligt, at transaktionen vedrører udbytte fra et strafbart forhold, der ikke udløser en indberetningspligt i henhold til hvidvaskeloven (f.eks. fordi der er tale om en overtrædelse af særlovgivningen og ikke en straffelovsovertrædelse), forekommer det naturligt og rigtigt, at den ansatte må undlade at gennemføre transaktionen for at undgå strafferetligt ansvar – som det gælder for enhver anden, der har viden om, at udførelse af en handling vil indebære, at man sikrer en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse.

Justitsministeriet vil, hvis lovforslaget vedtages, orientere samtlige ministerier om indholdet af den nye hæleribestemmelse og anmode om, at de berørte ministerier ved førstkommande lejlighed gennemgår de gældende straffebestemmelser om hæleri i lovgivningen inden for ministeriets område med henblik på i fornødent omfang at fremsætte lovforslag om at ophæve eller eventuelt at tilpasse sådanne bestemmelser i særlove (dvs. bestemmelser i love uden for straffeloven) i lyset af den nye, generelle bestemmelse i straffelovens § 290.

2.4.2. Europarådets konvention af 8. november 1990 og EU-retsakter om hvidvaskning mv.

Danmark har i november 1996 ratificeret Europarådets konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold («Strasbourgkonventionen»). Konventionen trådte for Danmarks vedkommende i kraft den 1. marts 1997.

Strasbourgkonventionens artikel 6, stk. 1, forpligter deltagerstaterne til at kriminalisere forskellige former